

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره « پدافند غیرعامل و نقش پرستار در آن »

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
تعداد واحد: ۰/۵	نام درس: پدافند غیرعامل	
پیش نیاز درس:	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد داخلی جراحی	
شماره درس:	گروه آموزشی ارائه دهنده درس: داخلی جراحی پرستاری	
اطلاعات استاد مسئول درس		
گروه آموزشی: پرستاری	مرتبۀ علمی: دانشیار	نام و نام خانوادگی: دکتر معصومه رامبد
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: میدان نمازی، دانشکده پرستاری مامایی شیراز ایمیل: rambodma@yahoo.com تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۸ داخلی ۱۴۸ ساعات دسترسی به استاد: ایام هفته 		

اطلاعات استاد همکار درس		
گروه آموزشی: پرستاری	مرتبۀ علمی: دانشیار	نام و نام خانوادگی: دکتر معصومه رامبد
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: میدان نمازی، دانشکده پرستاری مامایی شیراز ایمیل: rambodma@yahoo.com تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۸ داخلی ۱۴۸ ساعات دسترسی به استاد: ایام هفته 		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)
در این درس دانشجویان با پدافند غیرعامل و نقش پرستار در آن آشنا می شود.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی با اصول پدافند غیرعامل و نقش پرستار در آن

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- ۱) مفهوم دفاع عامل و اهمیت آن را شرح دهد.
- ۲) سه عامل بنیادی پدافند غیرعامل را شرح دهد.
- ۳) فرایند سامان دهی پدافند غیرعامل را شرح دهد.
- ۴) مفهوم پدافند غیرعامل در نظام سلامت را شرح دهد.
- ۵) در مورد هدف پدافند غیرعامل در نظام سلامت شرح دهد.
- ۶) چگونگی اجرای پدافند غیرعامل در نظام سلامت را شرح دهد.
- ۷) اقدامات لازم برای اجرای پدافند غیرعامل در نظام سلامت را شرح دهد.
- ۸) تعریف عوامل شیمیایی و انواع عوامل شیمیایی و جنگ افزارهای شیمیایی را شرح دهد.
- ۹) تاریخچه استفاده از جنگ افزارهای شیمیایی را شرح دهد.
- ۱۰) طبقه بندی انواع جنگ افزارهای شیمیایی را شرح دهد.
- ۱۱) در مورد جنگ افزارهای عامل عصبی، تاثیرات آن، انواع آن و درمان های آن شرح دهد.
- ۱۲) در مورد جنگ افزارهای عامل خونی، تاول زا، خفه کننده و انواع آنها، تاثیرات آنها و درمان های آن توضیح دهد.
- ۱۳) در مورد جنگ افزارهای اشک آور، Riot Control agents و روحی روانی توضیح دهد.
- ۱۴) تاریخچه مختصری از انفجارهای هسته ای را شرح دهد.
- ۱۵) به شرح مواد رادیواکتیو بپردازد.
- ۱۶) انواع مختلف ذرات رادیواکتیو و چگونگی نفوذ آن در محیط و بدن انسان را شرح دهد.
- ۱۷) علل آلودگی به مواد رادیواکتیو و مواد تشعشعی را شرح دهد.
- ۱۸) در مورد مقدار و اندازه اشعه و تاثیرات آن توضیح دهد.
- ۱۹) مشکلات پزشکی ناشی از تماس با مواد تشعشعی را شرح دهد.
- ۲۰) در مورد سندرم حاد تشعشعی و مراحل آن توضیح دهد.
- ۲۱) علائم سندرم حاد تشعشعی را شرح دهد.
- ۲۲) تکنیک های محافظتی برای کاهش دریافت اشعه را شرح دهد.
- ۲۳) به توضیح در مورد حفاظت از پرسنل و محیط در مقابل آلودگی بپردازد.
- ۲۴) در موقع مواجهه با مواد تشعشعی و هسته ای به اقدامات محافظتی بپردازد.
- ۲۵) مراحل مدیریت بیماران در تماس های تشعشعی و هسته ای را شرح دهد.
- ۲۶) تاثیرات جنگ افزارهای بیولوژیک میکروبی سیاه زخم، بوتولیسم، طاعون، آبله مرغان بر سیستم های بدن، علائم، درمان ها، محافظت و مراقبت هایی آن را شرح دهد.
- ۲۷) تاثیرات جنگ افزارهای بیولوژیک تب های خونریزی دهنده، آنفولانزا و کووید-۱۹ بر سیستم های بدن، علائم، درمان ها، محافظت و مراقبت هایی آن را شرح دهد.
- ۲۸) تاریخچه پدیده هارپ (مداخلات آب و هوایی) را شرح دهد.
- ۲۹) اثرات زیست محیطی پدیده هارپ را شرح دهد.
- ۳۰) مدیریت بحران را شرح دهد.

- (۳۱) فرایند مدیریت بحران را شرح دهد.
- (۳۲) مداخلات و ارزیابی های لازم در زمان مدیریت بحران را شرح دهد.
- اهداف مهارتی
- (۱) متناسب با شرایط موجود پدافند غیرعامل را مد نظر قرار دهد.
- (۲) مداخلات مربوط به وجود بمب و یا اشعه و تهدید آن را شرح دهد و در موقع لزوم از آن استفاده کند.
- (۳) اقدامات برای محدود کردن میزان اشعه دریافتی را توضیح دهد و در موقع لزوم از آن استفاده کند.
- (۴) به شرح پاسخ های اورژانس در تماس تشعشعی و بمب های هسته ای بپردازد و در مواقع لزوم از آن استفاده کند.
- (۵) چگونگی انجام تریاژ در تماس های تشعشعی و هسته ای را شرح دهد و در مواقع لزوم از آن استفاده کند.
- (۶) چگونگی پاک کردن آلودگی در مدیریت بیماران در تماس های تشعشعی و هسته ای را شرح دهد و در مواقع لزوم از آن استفاده کند.
- (۷) ارزیابی پاراکلینیکی و درمانی در بیماران در تماس های تشعشعی و هسته ای را شرح دهد و در مواقع لزوم از آن استفاده کند.
- (۸) در مواقع لزوم به مداخلات پرستاری و حفاظتی عوامل جنگ افزارهای بیولوژیک بپردازد.
- (۹) در مواقع لزوم به مدیریت بحران شرایط بپردازد.

اهداف نگرشی

- (۱) اهمیت توجه به پدافند غیرعامل را شرح دهد.
- (۲) اهمیت آشنایی با جنگ افزارهای بیولوژیک را شرح دهد.
- (۳) اهمیت آشنایی با جنگ افزارهای شیمیایی را شرح دهد.
- (۴) اهمیت آشنایی با پدیده هارپ را شرح دهد.
- (۵) اهمیت توجه به مدیریت بحران را شرح دهد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی ارائه می شود. با توجه به امکان انجام آموزش مجازی به اندازه ۳۰ درصد، ۷۰ درصد محتوا به صورت حضوری و ۳۰ درصد به صورت مجازی می باشد.

روش تدریس حضوری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، سمینار دانشجویی (CBL) Case-Based Learning, Challenge-Based Learning

روش تدریس الکترونیکی

تدریس درس به صورت ۷۰ درصد حضوری و ۳۰ درصد مجازی برگزار می شود.

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- دکتر حسین علیمحمدی، دکتر حمید کریمان، دکتر رامین خدام، دکتر آرمین ایرانپور و سید رضا موسوی. مسمومیت ها، اصول، تشخیص و درمان. چاپ دوم. تهران، انتشارات خسروی. آخرین ویرایش.
- مهرداد آذربزین، راضیه امینی، منصوره احمدی فراز، مینا جوزی، پروانه خراسانی، سیمین فدایی و همکاران. برنامه آموزشی مراقبت های پرستاری در اورژانس. انتشارات حکیم هیدجی، تهران، آخرین ویرایش.
- حسین دلشاد و فردیدون عزیزی. تاثیر انفجار نیروگاه های هسته ای بر غده ی تیروئید و سلامت. مجله غدد درون ریزی و متابولیسم ایران. آخرین ویرایش.
- امین بنایی. بررسی آثار رادیوبیولوژیکی و راهکارهای مراقبت های پزشکی بعد از انفجار هسته ای. مجله علوم پیراپزشکی و بهداشت نظامی، آخرین ویرایش.
- حمید کریمان، حسین علیمحمدی، رامین خدام، آرمین ایرانپور. مسمومیت ها، اصول، تشخیص و درمان. تهران. انتشارات دیباج و خسروی. آخرین ویرایش
- مبانی و اصول و شیوه های پدافند غیرعامل، تألیف کمیته پدافند غیرعامل آموزش و پرورش/کارگروه پژوهش و تحقیق
- مقدمه ای بر مبانی نظری پدافند غیرعامل با رویکرد تهدیدات جدید، دکتر غلامرضا جلالی فراهانی.
- پدافند غیرعامل در آیینة قوانین و مقررات، دکتر غلامرضا جلالی/مهندس سیدجوادهاشمی فشارکی.
- کتب و مقالات و سایت های مرتبط با پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- Ganesan K, Raza S. K., and Vijayaraghavan R.. Chemical warfare agents. J Pharm Bioallied ,lastedition
- Chemical Weapons. https://www.cdc.gov/nceh/demil/cdc_participation.htm. Cited: lastedition.
- K. Ganesan, S. K. Raza, and R. Vijayaraghavan. Chemical warfare agents. J Pharm Bioallied Sci. lastedition
- Chemical Weapons. https://www.cdc.gov/nceh/demil/cdc_participation.htm. Cited: lastedition.
- Rocco Casagrande, Nick Wills, Elizabeth Kramer, Louise Sumner, Mark Mussante, Rachel Kurinsky, Patrick McGhee, Luba Katz, et al. Using the Model of Resource and Time-Based Triage (MORTT) to Guide Scarce Resource Allocation in the Aftermath of a Nuclear Detonation. Disaster Med Public Health Preparedness. lastedition
- Niel Wald, Michael P. Kuniak. Preparing for an Unplanned Radiation Event.. Prepared by the Radiological Emergency Medical Preparedness & Management Subcommittee of the National Health Physics Society, Ad Hoc Committee on Homeland Security. (<http://cif.miis.edu/resource.htm>)

تجهیزات و امکانات آموزشی

- رایانه
- کتاب
- سامانه نوید

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجوی	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• سمینار دانشجویی و مشارکت فعال در کلاس CBL	۱۵ درصد
	•	
	•	
ارزشیابی پایانی	• پایان ترم	۸۵ درصد

	•	(پایان دوره)
۱۰۰		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

❖ نحوه ارزشیابی

- مشارکت فعال در کلاس و در CBL ۱۵٪ نمره
- امتحان پایان ترم ۸۵٪ نمره
- دانشجویان مباحث جلسات دوم تا پنجم را به صورت سمینار دانشجویی ارائه می دهند. سمینار طبق هماهنگی با استاد تنظیم و ارائه می شود.

❖ مقررات

- از دانشجویان انتظار می رود با توجه به گستردگی و تنوع مطالب و محدودیت زمان کلاس نکات زیر را مورد عنایت قرار داده و اساتید خود را بعنوان راهنما و تسهیل کننده در یادگیری مد نظر داشته باشند:
- قبل و بعد از هر کلاس با توجه به عناوین به منابع معرفی شده مراجعه و مباحث تکمیلی بحث را مطالعه نمایند.
- در کلیه کلاس ها حضور منظم ، فعال و با آمادگی قبلی داشته باشند ، غیبت از کلاس در ارزشیابی موثر است.
- شرکت فعال در بحث های گروهی و ارائه مطلب تعیین شده به صورت گروهی

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف:		سال ورودی:	زمان ارائه درس:
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات
۱	بر طبق برنامه اداره کل آموزش	بر طبق برنامه اداره کل آموزش	معرفی درس، تعریف مفاهیم، ضرورت دفاع غیرعامل، نقش و کاربرد الگوهای پرستاری در دفاع غیرعامل مدیریت پیشگیری، درمان و مراقبت و توانبخشی بر اساس الگوهای پرستاری
۲			آشنایی با سلاح ها و عوامل بیولوژیک میکروبی و ویروسی (سیاه زخم، بوتولیسم، طاعون، آبله مرغان، آنفولانزا، ابولا، تب های خونریزی دهنده لاسا، مالبرگ، آرژنین، کرونا) با تاکید بر تاثیرات آن بر سیستم های مختلف بدن، پیشگیری و حفاظت و درمان و مراقبت
۳			آشنایی با جنگ افزارهای شیمیایی (سیانیدها، اعصاب، عوامل خونی، تنفسی و طاول (زا) با تاکید بر تاثیرات آن بر سیستم های مختلف بدن، پیشگیری و حفاظت و درمان و مراقبت
۴			آشنایی با عوامل تشعشعی و هسته ای با تاکید بر تاثیرات آن بر سیستم های مختلف بدن، پیشگیری و حفاظت و درمان و مراقبت
۵			آشنایی با مداخلات آب و هوایی (پدیده هارپ) و مدیریت بحران